

จดหมายข่าว

สปร.

ฉบับที่ ๔๔ เดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๔

www.oic.go.th

E-mail : infothai@oic.go.th

บทความพิเศษ

- ✧ โครงการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้เป็นหน่วยงานต้นแบบระดับภูมิภาคทั่วประเทศ (หนึ่งจังหวัด หนึ่งหน่วยงานต้นแบบ) เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานภาครัฐอย่างยั่งยืน
- ✧ การพัฒนาเครือข่ายภาคประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

แนวคำวินิจฉัยที่น่าสนใจ

- ✧ อุตสาหกรรมให้มีให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า เกี่ยวกับรายชื่อพยาบาล

ถามแล้วได้คำตอบ

- ✧ ใช้สิทธิร้องเรียนและอุทธรณ์

เรื่องร้องเรียน - หารือ

กิจกรรม สปร.

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (สปร.)

เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น

เรื่องเล่าจาก บก.

เมื่อวันศุกร์ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้จัดให้มีพิธีลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) การเป็นเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐในจังหวัด เพื่อให้เป็นหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นอย่างน้อยจังหวัดละ ๑ หน่วยงานต้นแบบ ซึ่งจะเป็นแบบอย่างให้แก่หน่วยงานแห่งอื่นที่ยังไม่เข้าใจให้ปฏิบัติถูกต้องกันมากขึ้น ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ มีหน่วยงานที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นหน่วยงานต้นแบบจำนวน ๑๔ หน่วยงาน จาก ๑๓ จังหวัด ประกอบด้วย สำนักงานจังหวัด ๓ แห่ง คือ ชลบุรี สระบุรีและอุดรดิตถ์ สำนักงานขนส่งจังหวัด ๔ แห่ง คือ นครสวรรค์ นนทบุรี เพชรบุรีและลำพูน และอื่นๆ คือ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานสรรพากรพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยโสธร โรงพยาบาลสุรินทร์ สำนักงานแรงงานจังหวัดยะลา และวิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา

โดยบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ดังกล่าว จะมีการกำหนดหน้าที่และภารกิจที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและจังหวัดจะต้องปฏิบัติ เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการนี้บรรลุผลสำเร็จและต่อเนื่อง รวมทั้งจะขยายให้ครบทุกจังหวัดทั่วประเทศไทย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ นี้ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีหนังสือแจ้งเวียนให้ทุกจังหวัดส่งหน่วยงานเข้าร่วมโครงการนี้อีกครั้ง มีหน่วยงานสมัครเข้าร่วมโครงการจำนวน ๓๕ จังหวัด รวม ๖๗ หน่วยงาน ซึ่งสำนักงานฯ จะได้ออกตรวจประเมินในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ พร้อมกันนี้จะออกตรวจประเมินซ้ำในหน่วยงานต้นแบบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ด้วย

บรรณาธิการ

สปร. เป็นหน่วยงานวิชาการและธุรการของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีหน้าที่ในการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

โครงการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบ ในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้เป็นหน่วยงานต้นแบบระดับภูมิภาคทั่วประเทศ (หนึ่งจังหวัด หนึ่งหน่วยงานต้นแบบ)

เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานภาครัฐอย่างยั่งยืน

ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้เคยเสนอเรื่อง การพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ “หนึ่งจังหวัด หนึ่งหน่วยงานต้นแบบ” มาแล้วในจดหมายข่าว สขร. ฉบับที่ ๔๕ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๓) ซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ได้เห็นชอบกรอบแนวทางการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้เป็น หน่วยงานต้นแบบระดับภูมิภาคทั่วประเทศ (หนึ่งจังหวัด หนึ่งหน่วยงานต้นแบบ) โดยให้สำนักงานคณะกรรมการ ข้อมูลข่าวสารของราชการจัดทำโครงการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการให้เป็น หน่วยงานต้นแบบระดับภูมิภาคทั่วประเทศ (หนึ่งจังหวัด หนึ่งหน่วยงานต้นแบบ) เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามพระราช บัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานภาครัฐอย่างยั่งยืน เป็นโครงการต่อเนื่องเพื่อพัฒนาให้ ทุกจังหวัดทั่วประเทศมีหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยจังหวัดละ ๑ หน่วยงาน ต้นแบบ โดยให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ออกตรวจ ประเมินหน่วยงานที่สมัครเข้าร่วมโครงการพัฒนาหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการให้เป็น หน่วยงานต้นแบบระดับภูมิภาคทั่วประเทศ (หนึ่งจังหวัด หนึ่งหน่วยงานต้นแบบ) เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามพระราช บัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานในภาครัฐอย่างยั่งยืนในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งมีจังหวัด สมัครเข้าร่วมโครงการดังกล่าว จำนวน ๕๐ จังหวัด และมีหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๙๔ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานในการตรวจประเมินครั้งแรก จำนวน ๑๓ หน่วยงาน และหน่วยงานที่ สามารถพัฒนาเป็นหน่วยงานต้นแบบฯ ได้ จำนวน ๒ หน่วยงาน ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ ราชการได้ออกตรวจประเมินหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเป็นครั้งที่ ๒ ผลปรากฏว่า มีหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์

มาตรฐาน จำนวน ๑๔ หน่วยงาน จาก ๑๓ จังหวัด ประกอบด้วย (๑) วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา (๒) สำนักงานแรงงาน จังหวัดยะลา (๓) สำนักงานจังหวัดสระบุรี (๔) สำนักงานขนส่งจังหวัดลำพูน (๕) สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด กำแพงเพชร (๖) สำนักงานขนส่งจังหวัดเพชรบุรี (๗) สำนักงานสรรพากรพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา (๘) สำนักงาน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี (๙) สำนักงานจังหวัดอุดรธานี (๑๐) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยโสธร (๑๑) สำนักงานขนส่งจังหวัดนนทบุรี (๑๒) สำนักงานขนส่งจังหวัดนครสวรรค์ (๑๓) โรงพยาบาลสุรินทร์ และ (๑๔) สำนักงานจังหวัดชลบุรี ซึ่งตามภารกิจของโครงการดังกล่าว จังหวัดที่มีหน่วยงานของรัฐผ่านการประเมินตามเกณฑ์ มาตรฐานหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ต้องมีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อเป็นเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดนั้น ๆ เพื่อให้เป็นหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ ราชการตามเกณฑ์มาตรฐานในภาพรวมทั้งจังหวัด ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้กำหนดให้มีพิธีลงนามใน บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ไปแล้วเมื่อวันศุกร์ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุม อรรถไกรวัลย์ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยได้รับเกียรติจากรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นางสาวกฤษณา สีหลักษณ์) เป็นประธานในพิธีลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) และเรียนเชิญ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้แทนที่มีหน่วยงานของรัฐผ่านการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้ง ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ร่วมในพิธีลงนามดังกล่าว ทั้งนี้ จังหวัดที่เป็นหน่วยงานต้นแบบจะต้องมีการดำเนินการ เช่น (๑) จัดประชุมหัวหน้าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบศูนย์ข้อมูลข่าวสารของทุกหน่วยงาน ในจังหวัด เพื่อสร้างความเข้าใจแนวทางการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของแต่ละหน่วยงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน (๒) มอบหมายให้หน่วยงานต้นแบบเป็นหน่วยงานที่ศึกษาดูงานและเป็นที่ปรึกษาให้กับหน่วยงานรัฐทุกหน่วยงานใน จังหวัด และ (๓) จังหวัดที่มีหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ ต้องดำเนินการตาม MOU การเป็น เครือข่ายความร่วมมือฯ กับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๓ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗) เป็นต้น

ดังนั้น การลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ดังกล่าวจะมีผลให้

๑. ทุกจังหวัดมีหน่วยงานต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ถูกต้อง เพื่อเป็นต้นแบบให้กับหน่วยงานของรัฐในพื้นที่จังหวัดนั้น ๆ ได้ศึกษา เป็นต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการในความรับผิดชอบ
๒. การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานรัฐในทุกพื้นที่ ทั่วประเทศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเชิงบวกอย่างยั่งยืน และ
๓. ประชาชนในทุกพื้นที่ทั่วประเทศได้รับความสะดวกในการใช้สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จากหน่วยงานของรัฐในทุกพื้นที่ทั่วประเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งเสริม ภาพลักษณ์ที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลของภาครัฐในภาพรวม

ที่มาข้อมูล ส่วนนโยบายและวิเคราะห์ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

การพัฒนาเครือข่ายภาคประชาชน ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ

ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

การพัฒนาเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิได้รู้ การเข้าถึง และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารของราชการ จำเป็นที่จะต้องมีการเชื่อมโยงของกลุ่มแต่ละกลุ่มหรือองค์กรแต่ละองค์กรเข้ามามีความสัมพันธ์ เพื่อทำกิจกรรมและวางแผนร่วมกันโดยมีการกำหนดเป้าหมายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีองค์กรหนึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางทำหน้าที่ประสานงานระหว่างสมาชิกเครือข่ายและให้สมาชิกเครือข่ายมีอิสระในการติดต่อประสานงานกันได้โดยตรงอีกด้วย

ขั้นตอนการดำเนินการ

๑. ปลุกจิตสำนึกเพื่อให้สมาชิกเกิดความตระหนักรู้ปัญหา เกิดความสนใจในการเข้ามาร่วมกันแก้ไขปัญหา ด้วยการสร้างหน่วยงานหรือแนวร่วม สร้างความศรัทธาความไว้วางใจให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยให้กลุ่มสมาชิกตระหนักถึงปัญหาและเข้าใจถึงสิทธิที่มีอยู่และประโยชน์ที่พึงได้จากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ

๒. ดำเนินงานเครือข่ายเพื่อรวมพลังจัดตั้งกลุ่มและเครือข่ายประสานเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ เช่น การประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกเครือข่ายได้รับรู้ข่าวสารข้อมูล กิจกรรมความเคลื่อนไหวของเครือข่าย มีการติดต่อสมาคมกันระหว่างสมาชิกทั้งในชุมชนและนอกชุมชน

๓. ขยายเครือข่ายโดยดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดพลังกลุ่มขึ้นก็จะมีการขยายกลุ่มในลักษณะของการขยายกิจกรรมหรือการขยายเป็นเครือข่าย โดยสามารถกระทำได้โดยการจัดประชุมสัมมนา ศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรม การถ่ายทอดและกระจายความรู้ให้เกิดความร่วมมือซึ่งกันและกัน จนเกิดการรวมตัวเป็นองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้เดียวกัน

๔. การดำรงอยู่ของเครือข่าย เป็นการทำให้เครือข่ายดำรงอยู่ต่อไปอย่างยั่งยืน ซึ่งควรดำเนินการดังนี้

- การจัดให้สมาชิกได้พบปะกันเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
- การสนับสนุนการจัดกิจกรรมของเครือข่าย ให้มีกิจกรรมดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอและมีความต่อเนื่อง
- การให้คุณค่าให้ขวัญและกำลังใจแก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกทุ่มเทการดำเนินงานให้กับเครือข่าย
- ปลุกฝังให้สมาชิกมีความสำนึกในความเป็นเจ้าของเครือข่าย และหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่น

ซึ่งเป็นของชุมชน ไม่ใช่เป็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

- ผู้นำเครือข่ายจะต้องรักษากฎ ระเบียบ ที่สมาชิกร่วมกันตกลงไว้ให้เคร่งครัด เพื่อให้สมาชิกทุกคน

ปฏิบัติตามอย่างเสมอภาคกัน

คำวินิจฉัยที่ สค ๑๔๖/๒๕๕๔

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของโรงพยาบาลพระนั่งเกล้าเกี่ยวกับรายชื่อพยาบาล

ผู้อุทธรณ์ : นาย ก.

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือถึงโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า ขอรายชื่อพยาบาล จำนวน ๓ คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือนายแพทย์ผู้ทำการผ่าตัดกระดูกไหปลาร้าข้างซ้ายของผู้อุทธรณ์

โรงพยาบาลพระนั่งเกล้าปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ โดยให้เหตุผลว่าได้สอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้อุทธรณ์อ้างถึงทั้ง ๓ รายแล้ว ได้รับแจ้งว่าไม่ประสงค์จะให้ข้อมูลแก่ผู้อุทธรณ์ และเห็นว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล การเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคล จึงไม่สามารถให้รายชื่อของบุคคลดังกล่าวแก่ผู้อุทธรณ์ได้

ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า ผู้อุทธรณ์ได้เข้ารับการผ่าตัดกระดูกไหปลาร้าข้างซ้ายหัก โดยมีนายแพทย์ ด. เป็นผู้ผ่าตัด ผู้อุทธรณ์เห็นว่านายแพทย์ ด. กับพยาบาล จำนวน ๓ คน กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ตัดกล้ามเนื้อและไขมันหัวไหล่ข้างซ้ายของผู้อุทธรณ์จนเป็นเหตุให้แขนข้างซ้ายของผู้อุทธรณ์เคลื่อนไหวและใช้การไม่ได้หลายเดือน แม้นายแพทย์ ด. จะส่งตัวผู้อุทธรณ์ไปทำกายภาพบำบัด อบเียน และกระตุ้นด้วยไฟฟ้า แต่แขนข้างซ้ายของผู้อุทธรณ์ก็ไม่ดีขึ้น ผู้อุทธรณ์จึงคิดหาวิธีทำกายภาพบำบัดด้วยตนเอง จนอาการดีขึ้นและใช้การได้ในเวลาต่อมา ผู้อุทธรณ์เห็นว่านายแพทย์ ด. กับพยาบาล จำนวน ๓ คน ดังกล่าว กระทำละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๔๒๐^๑ และมาตรา ๔๔๘ วรรคสอง^๒ และพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๑^๓ ผู้อุทธรณ์จึงอุทธรณ์คำสั่งโรงพยาบาลพระนั่งเกล้าที่มิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอคือ รายชื่อพยาบาล จำนวน ๓ คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือนายแพทย์ ด. แพทย์ผู้ผ่าตัดกระดูกไหปลาร้าข้างซ้ายของผู้อุทธรณ์แล้วเห็นว่า รายชื่อพยาบาลมิใช่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล แต่เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในการช่วยเหลือนายแพทย์ในการผ่าตัดในโรงพยาบาลของรัฐ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องโปร่งใส เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบได้ อีกทั้งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีผลกระทบต่อผู้อุทธรณ์โดยตรง

^๑ มาตรา ๔๒๐ ที่ว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

^๒ มาตรา ๔๔๘ วรรคสอง ที่ว่า “แต่ถ้าเรียกชดเชยค่าเสียหายในมูลอันเป็นความผิด มีโทษตามกฎหมายลักษณะอาญาและมีกำหนดอายุความทางอาญายาวกว่าที่กล่าวมานั้นไซ้ ท่านให้เอาอายุความที่ยาวกว่านั้นมาบังคับ”

^๓ มาตรา ๑๑ ที่ว่า “ในกรณีที่ผู้เสียหายเห็นว่า หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดเชยค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ ในกรณีนี้ หน่วยงานของรัฐต้องออกใบรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐานและพิจารณาคำขอนั้นโดยไม่ชักช้า เมื่อหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเช่นใดแล้ว หากผู้เสียหายยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐก็ให้มีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอที่ได้รับตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้นจะต้องรายงานปัญหาและอุปสรรคให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือกำกับหรือควบคุมดูแลหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นทราบและขออนุมัติขยายระยะเวลาออกไปได้ แต่รัฐมนตรีดังกล่าวจะพิจารณาอนุมัติให้ขยายระยะเวลาให้อีกได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน”

ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว ข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอจึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ จึงวินิจฉัยให้โรงพยาบาลพระนั่งเกล้าเปิดเผยรายชื่อพยาบาล จำนวน ๓ คนที่ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือนายแพทย์ ด. แพทย์ผู้ผ่าตัดกระดูกไหปลาร้าข้างซ้ายของผู้อุทธรณ์ พร้อมทั้งสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องให้แก่ผู้อุทธรณ์

สาระนำรัฐเกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้อะไรกับประชาชนบ้าง

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่รองรับรับ “สิทธิได้รู้” ของประชาชน โดยกำหนดสิทธิในการได้รู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ และกำหนดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อรองรับและคุ้มครองสิทธิของประชาชนไปพร้อมกัน โดยมีแนวคิดและหลักการเพื่อ

๑. ให้ประชาชนมีโอกาสได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
๒. รับรองสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานรัฐ
๓. ข้อมูลข่าวสารของราชการเกือบทั้งหมด หรือส่วนใหญ่จะต้องสามารถเปิดเผยได้ตามหลักการที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”
๔. กำหนดการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐด้วย

ถาม

การขอข้อมูลสำเนาบัญชีรายชื่อของผู้ที่มาใช้สิทธิเลือกตั้งที่ได้ลงลายมือชื่อไว้ในวันมาใช้สิทธิเลือกตั้ง บัญชีรายชื่อนี้ถือว่าเป็นข้อมูลที่เปิดเผยได้หรือไม่

ตอบ

ข้อมูลสำเนาบัญชีรายชื่อของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นข้อมูลตามกฎหมายที่ประชาชนมีสิทธิขอตรวจสอบหรือขอสำเนาได้ อย่างไรก็ตาม การเปิดเผยก็ต้องคำนึงถึงข้อมูลที่จัดว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลด้วย เช่น ชื่อ นามสกุล พร้อมเลขประจำตัวประชาชน และ/หรือลายมือชื่อ เป็นต้น ซึ่งถ้าหากหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ประสงค์จะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ต้องปฏิเสธตามเหตุผลในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ถาม

การขอสำเนาเอกสารการทำงานของนายก อบต. เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างทุกแผ่น เพื่อนำไปตรวจสอบการทำงานของ อบต. แต่ความจริงแล้วต้องการนำไปเป็นข้อมูลประกอบในการร้องเรียนเจ้าหน้าที่ ในกรณีนี้จะทำอย่างไรดี

ตอบ

ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๖ บัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจสอบและขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้อง ดังนั้น ตามที่กล่าวมาทั้งหมด เจ้าหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตามระเบียบเกี่ยวกับเรื่องข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานกำหนดไว้ โดยหน่วยงานสามารถใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาได้ว่า จะเปิดเผยหรือสำเนาเอกสารให้หรือไม่ก็ได้ แต่ต้องปฏิเสธและแจ้งเหตุผลให้ผู้ขอทราบด้วย พร้อมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์ ซึ่งเอกสารที่ขอมาดังกล่าวส่วนใหญ่ก็จะเปิดเผยได้เกือบทั้งหมด ยกเว้นส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้าเท่านั้น ซึ่งผู้ขอจะนำไปใช้ในเรื่องใดนั้นเขาย่อมทำได้ และเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ก็เพื่อความโปร่งใสตรวจสอบได้ในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐด้วย

Q

&

A

ถาม

กรณีที่ประชาชนส่งหนังสือไปขอข้อมูลข่าวสารของราชการจากหน่วยงานรัฐ แต่หน่วยงานแห่งนั้นไม่ตอบกลับ มาว่าจะให้หรือไม่ให้ ต้องรอนานเท่าใดจึงจะร้องไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้

ตอบ

มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องนี้เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ กำหนดให้หน่วยงานรัฐปฏิบัติดังนี้

๑. กรณีเป็นข้อมูลข่าวสารที่พร้อมจะจัดหาให้ได้ ให้หน่วยงานรีบจัดหาให้แล้วเสร็จโดยเร็วหรือภายใน วันที่รับคำขออนั้น

๒. กรณีเป็นข้อมูลข่าวสารที่ขอมีจำนวนมาก หรือไม่สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน จะต้องแจ้ง ผู้ขอทราบภายใน ๑๕ วัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันที่ดำเนินการเสร็จให้ผู้ขอทราบด้วย

ดังนั้น กรณีที่ขอข้อมูลถ้าหน่วยงานไม่ตอบหรือดำเนินการให้ภายใน ๑๕ วัน ให้ร้องเรียนไปที่สำนักงาน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้

ถาม

ชื่อและที่อยู่ของข้าราชการบำนาญที่สังกัดกรมในส่วนกลาง ถือว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลหรือไม่ และสามารถเปิดเผยได้หรือไม่ เนื่องจากมีธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งทำหนังสือขอรายชื่อพร้อมที่อยู่ของข้าราชการบำนาญใน สังกัดเพื่อธนาคารจะประชาสัมพันธ์โครงการเงินกู้ต่าง ๆ

ตอบ

๑. ชื่อเมื่อรวมกับที่อยู่ ถือว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

๒. ไม่สามารถเปิดเผยได้ เนื่องจากในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลนั้นมีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ที่จัดเก็บเท่านั้น ถ้าไม่ได้นำไปใช้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์นั้น ก็ไม่สามารถเปิดเผยหรือให้ได้ โดยหน่วยงานของรัฐ ต้องดำเนินการจัดระบบข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๓. ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลจะเปิดเผยได้ ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อน หรืออาจให้ ความยินยอมไว้ล่วงหน้าก็ได้ หรือหน่วยงานอาจเปิดเผยได้ตามข้อยกเว้นในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

กรมปศุสัตว์ขอหาหรือการใช้ข้อมูลข่าวสาร

ในปี ๒๕๕๘ หรืออีก ๓ ปีข้างหน้า ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะก้าวเข้าสู่ความร่วมมือในกรอบของประชาคมภูมิภาคอาเซียน ซึ่งมุ่งหวังสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคให้มีความเจริญมั่นคง สามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ ในเวทีโลกได้ ประเทศไทยในฐานะหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียน จำเป็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อให้การก้าวเข้าสู่ความร่วมมือประชาคมภูมิภาคอาเซียนในครั้งนี้ จะได้รับผลประโยชน์สูงสุด

เพื่อตอบรับกับกระแสความร่วมมือประชาคมภูมิภาคอาเซียนที่จะเกิดขึ้นนี้ จุลสารจดหมายข่าว สสร. ฉบับนี้ จึงได้หยิบยกการดำเนินงานความร่วมมือในภูมิภาคมาให้อ่านได้ใช้เป็นกรณีศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อไป โดยกรณีศึกษาขอหาหรือเกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการมีรายละเอียด ดังนี้

กรมปศุสัตว์ได้ทำหนังสือขอหาหรือมาที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเกี่ยวกับหน่วยงานที่ดูแลการนำเข้าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของประเทศสิงคโปร์ ต้องการขอทราบข้อมูล GPS coordinates สำหรับโรงงานฆ่าสัตว์และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ที่ได้รับรองเป็นโรงงานเพื่อการส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการศึกษาถึงผลกระทบจากการระบาดของโรคในภูมิภาครวมทั้งใช้เป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อไป

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะอนุกรรมการตอบข้อหาหรือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้พิจารณาเรื่องหาหรือดังกล่าวแล้วเห็นว่า การขอข้อมูลข่าวสารในกรณีนี้ไม่ใช่เป็นเรื่องขอข้อมูลข่าวสารโดยคนต่างด้าว ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เป็นการขอข้อมูลโดยหน่วยงานจากต่างประเทศที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลการนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ของประเทศสิงคโปร์ และข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่โรงงานหรือบริษัทที่ส่งออกเนื้อสัตว์ไปยังประเทศสิงคโปร์ได้ให้ข้อมูลตามแบบฟอร์มของทางการสิงคโปร์อยู่แล้ว กรณีนี้จึงเป็นดุลยพินิจของกรมปศุสัตว์ว่าควรเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวหรือไม่ โดยคณะอนุกรรมการตอบข้อหาหรือฯ ได้เสนอข้อสังเกตเพื่อเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาให้กรมปศุสัตว์ ดังนี้

๑. กรมปศุสัตว์ควรร่วมกับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องตรวจสอบถึงตำแหน่งที่ถูกต้องของข้อมูล GPS coordinates ก่อนนำข้อมูลส่งให้หน่วยงานดูแลการนำเข้าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของประเทศสิงคโปร์

๒. การที่กรมปศุสัตว์ให้ข้อมูล GPS coordinates สำหรับโรงงานฆ่าสัตว์และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ที่ได้รับรองเป็นโรงงานเพื่อการส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์ แก่หน่วยงานดูแลการนำเข้าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของประเทศสิงคโปร์ ควรกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยว่า ข้อมูลดังกล่าวให้ใช้ได้เฉพาะภายในวัตถุประสงค์ที่ระบุและภายในกรอบอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานดูแลการนำเข้าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของประเทศสิงคโปร์เท่านั้น ห้ามมิให้มีการเผยแพร่ต่อไปหากมีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวหน่วยงานดูแลการนำเข้าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของประเทศสิงคโปร์ต้องรับผิดชอบต่อผลเสียหายที่เกิดขึ้นด้วย

เห็นได้ว่าข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานความร่วมมือต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับประเทศหรือระดับภูมิภาค ดังนั้นทุกภาคส่วนของสังคมไทยจึงควรเตรียมศึกษาหาความรู้ข้อมูลต่าง ๆ อย่างรอบด้านทุกมิติเพื่อเป็นฐานความรู้พร้อมก้าวเข้าสู่ประชาคมภูมิภาคอาเซียนต่อไป

งานพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) การเป็นเครือข่ายความร่วมมือ
ในการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐภายในจังหวัด
เมื่อวันศุกร์ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔

พระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐

เป็นกฎหมายของประชาชนทุกคน
เพื่อคุ้มครองสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารของประชาชน
และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการตรวจสอบกระบวนการทำงาน
ของระบบราชการให้มีความโปร่งใส
และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คณะที่ปรึกษา

(ว่าง)

ผอ.สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ต.ท. วรทัต วิเชียรสรรค์

ผอ.ส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ

นายเยี่ยมศักดิ์ คุ่มอินทร์

ผอ.ส่วนงานวินิจฉัยยุทธวิธี

นางสาวปณิศา เหลืองวรเมธ

ผอ.กลุ่มงานพัฒนาระบบสารสนเทศข้อมูลข่าวสาร

นางภคพิชา จันทศิริ

ผอ.ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

นางศิริกุล ปัญญาติลก

ผอ.ส่วนนโยบายและวิเคราะห์

นางพรชนก เชื้อวงศ์

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

บรรณาธิการ

นางภคพิชา จันทศิริ

คณะทำงาน

นางภคพิชา จันทศิริ

นางสุรีย์ ทินกร

นายอุกฤษณ์ หมั่นกิจการ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๒๒๘๓ โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๕๔๓

www.oic.go.th E-mail : infothai@oic.go.th

ชำระค่าไปรษณียากรแล้ว
ใบอนุญาตเลขที่ ๑๕๘/๒๕๕๓
ปณ.รองเมือง ๑๐๓๓๐

ส่ง

เพิ่มความโปร่งใส สร้างความมั่นใจ ราชการไทย พร้อมให้ข้อมูล